

12.08.2009/124

**01.07.2009-31.12.2009 TARİHLERİ ARASINDA
GEÇERLİ GELİR VERGİSİNDEN İSTİSNA
HARCIRAH TUTARLARI**

ÖZET : 01 Temmuz 2009 tarihinden geçerli olmak üzere memur maaşlarına uygulanacak, katsayılara göre hesaplanan yurtiçi harcırahlar ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve diğer ülkelere gidişte ödenen harcırahlarla ilgili istisna tutarları

Gelir Vergisi Kanununun 24/2'nci maddesinde, 6245 sayılı Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından idare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine, tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (Harcırah Kanunu'na tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personel dahil) verilen **gerçek yol giderlerinin tamamı** ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündeliklerin aynı aylık seviyesindeki devlet memurlarına verilen gündelikleri veya devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşmayan kısmının gelir vergisinden istisna olduğu, aşan kısmın ise vergiye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 138 seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde de Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından hizmet erbabına fiili yemek ve yatmak giderleri dışında gündelik de ödendiği takdirde bu gündeliklerin tamamının ücret olarak vergiye tabi tutulması gerektiği açıklanmıştır.

Harcırah Kanununun 33'üncü maddesinde yurtiçinde verilecek gündeliklerin miktarının her yıl bütçe kanunları ile tespit olunacağı, 34'üncü maddesinde de yurtdışı gündeliklerinin miktarı, gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin

aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre, mali yıl itibariyle ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirleneceği hüküm altına alınmıştır..

31.12.2008 tarih ve 1. Mükerrer 27097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5828 sayılı 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun 21 inci maddesi ile 01 Temmuz 2009 tarihinden geçerli olmak üzere memur maaşlarına uygulanacak, katsayılar değiştirilmiştir. Değiştirilen bu tutarlara göre hesaplanan yurtiçi harcırahlar ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve diğer ülkelere gidişte ödenen harcırahlarla ilgili istisna tutarları aşağıda verilmiştir.

A- Gelir Vergisinden İstisna Yurtiçi Harcırahlar

31.12.2008 tarih ve 1. Mükerrer 27097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5828 sayılı 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 01 Temmuz 2009 tarihinden itibaren memur maaşlarına uygulanacak, memur maaş katsayısı ile memuriyet taban aylığı katsayısında değişiklik yapılmıştır; **1 Ocak 2009 tarihinden geçerli olmak üzere; Memur Maaş katsayısı 0,05592, ve Memuriyet Taban Aylığı Katsayısı 0,74348 olmuştur.**

Devlet memurlarının aylıklarında meydana gelen bu değişiklik nedeniyle, yurtiçi harcırahlara ilişkin ücret aralıkları da değişmiştir. Buna göre 01/07/2009' dan itibaren geçerli olan ve gelir vergisinden istisna harcırah tutarları aşağıdaki gibi olmaktadır.

01.07.2009-31.12.2009 YILINDA GELİR VERGİSİNDEN İSTİSNA YURTIÇİ HARCIRAH TUTARLARI	
Gündeliklerin Tekabül Ettiği Brüt Aylık Tutarı (TL)	Vergiden İstisna Gündelik Tutarı (TL)
1.274,72 ve fazlası	37,50
1.264,65-1.274,71	31,50
1.141,63-1.264,64	28,50
985,05-1.141,63	26,00
794,65-985,04	23,50
794,64 ve altı	22,50

B- Gelir Vergisinden İstisna Yurt Dışı Harcırahlar

6245 Sayılı Harcırah Kanunu'nun 34'üncü maddesine istinaden 01.03.2008 tarih ve 26803 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/13252 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile memurlara ödenecek yurt dışı harcırah tutarları 1 Ocak 2008 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş, 30/01/2009 tarih ve 27126 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/14579 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile memurlara ödenecek yurt dışı harcırah tutarları yeniden belirlenmiştir.

Bu defa, 26 Temmuz 2009 Tarih ve 27300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15244 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Yurt dışı gündelikler yeniden belirlenmiştir. Karar, 27.07.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu durumda 01.07.2009 tarihinden geçerli olmak üzere memur aylıklarının artırılması ve yurt dışı harcırah tutarlarının yeniden belirlenmesi sonucunda göre gelir vergisinden istisna olacak yurt dışı harcırah tutarları aşağıdaki gibi olmaktadır.

BRÜT AYLIK TUTARLARINA GÖRE BELİRLENMİŞ GELİR DİLİMİ GRUPLARI VE BU GRUPLAR İÇİN TESPİT EDİLMİŞ OLAN YURTDIŞI GÜNDELİK TUTARLARI					
UCRET GRUPLARI					
Ülkeler ve Para Birimi	II. Sütun	III. Sütun	IV. Sütun	V. Sütun	VI. Sütun
	1.274,72 ve fazla aylık alanlar	1.141,63-1.264,64 arasında aylık alanlar	985,05-1.141,63 arasında aylık alanlar	794,65-985,04 arasında aylık alanlar	794,64 ve daha azı aylık alanlar
A.B.D. (A.B.D. Doları)	182	146	117	110	93
Almanya (Euro)	164	131	105	99	83
Avustralya (Avustralya Doları)	283	227	181	171	143
Avusturya (Euro)	166	132	106	100	84
Belçika (Euro)	161	128	103	97	81
Danimarka (Danimarka Kronu)	1.238	988	791	746	627
Finlandiya (Euro)	148	119	95	90	74
Fransa (Euro)	160	127	102	96	81
Hollanda (Euro)	156	125	100	94	80
İngiltere (Sterlin)	115	91	74	69	59
İrlanda (Euro)	155	124	99	94	78
İspanya (Euro)	158	126	101	95	80
İsveç (İsveç)	1.359	1.085	867	819	687

Kronu)					
İsviçre (İsviçre Frangı)	283	226	181	171	143
İtalya (Euro)	152	122	98	92	77
Japonya (Japon Yeni)	31.405	25.127	20.118	18.901	15.914
Kanada (Kanada Doları)	244	195	156	147	125
Kuveyt (Kuveyt Dinarı)	50	40	33	31	25
Lüksembur g (Euro)	161	128	103	97	82
Norveç (Norveç Kronu)	1.193	952	762	719	604
Portekiz (Euro)	155	124	99	93	78
Suudi Arabistan (Suudi A. Riyali)	617	492	395	372	313
Yunanistan (Euro)	158	126	101	95	80
Diğer AB Ülkeleri (Euro)	127	101	81	76	65
Diğer Ülkeler (A.B.D. Doları)	157	125	100	95	80

01/07/2009 - 31.12.2009 dönemi için vergiden istisna edilecek yurt dışı gündelik tutarlarına karşılık gelen yukarıda belirtilen brüt aylık tutarlarının hesabında emsal alınan kadrolar aşağıdaki tabloda yer aldığı şekildedir.

01/07/2009 - 31.12.2009 Dönemi İçin Geçerli Brüt Aylık Tutarı (TL)	GRUP NO	Emsal Alınan Kadro
1.274,72 ve fazlası	II	Başbakanlık Müsteşarı
1.264,65-1.274,71	III	8000 ek göstergeli kadrolar
1.141,63-1.264,64	IV	5300+ ek göstergeli kadrolar
985,05-1.141,63	V	1-4 üncü dereceli kadrolar
794,65-985,04	I	5-15 inci dereceli kadrolar

II- KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİNE YAPILACAK YOLCULUKLARDA VERİLECEK GÜNDELİKLER

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne sürekli veya geçici bir görevle gönderilenlerin, gidiş ve dönüşleri ile geçici görevlendirme süreleri için verilecek gündelik tutarları en son 30/01/2009 tarih ve 27126 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **2009/14579** sayılı **Bakanlar Kurulu Kararı** ile **01.1.2009** tarihinden geçerli olmak üzere aşağıdaki gibi yeniden belirlenmiştir.

GÖREV UNVANI/KADRO DERECESESİ	Verilecek Gündelik Miktarları (TL)
1- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Başbakan	120,00
2- Genelkurmay Başkanı, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Bakanlar, Milletvekilleri, Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı, Sahil Güvenlik Komutanı, Orgeneral ve Oramiraller, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Cumhurbaşkanlığı ve T.B.M. M. Genel Sekreterleri, Başbakanlık Müsteşarı	96,00
3- Yükseköğretim Kurulu Başkanı, Bakanlık Müsteşarları, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri, Avrupa Birliği Genel Sekreteri, Başbakanlığa bağlı Müsteşarlar, Korgeneral ve Koramiraller, Diyanet İşleri Başkanı, Başbakan Başmüşaviri, merkezde sürekli görevle bulunanlar dışındaki Büyükelçiler	84,00
4- Yukarıdakiler dışında kalan memur ve hizmetlilerden;	
a) Aylık/kadro derecesi 1 olanlar	72,00
b) Aylık/kadro derecesi 2-4 olanlar	60,00
c) Aylık/kadro derecesi 5-15 olanlar	48,00

III- GÜNDELİKLERİN VERGİLENDİRİLMESİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Gelir vergisinden istisna edilen gündelik uygulamasında aşağıdaki hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

- i- Aylık ücret tutarlarına göre belirlenen gündelik tutarının vergiden istisna edilen tutarı aşmadığı durumlarda bu ödemelerden sadece damga vergisi kesintisi yapılması gerekmekte olup, istisna tutarı aşan gündelik ödendiği durumda ise **aşan tutar**, ücretlinin içinde bulunduğu gelir dilimine karşılık gelen vergi oranı ve damga vergisi

dikkate alınarak brütleştirilmek suretiyle gelir vergisi kesintisine tabi tutulmalıdır.

- ii- Yurt dışı gündeliklerin TL cinsinden tahakkuku yapılırken, avans olarak yapılan ödemelerde yabancı paranın T.C. Merkez Bankasınca ilan edilen **efektif satış** satış kurunun esas alınması gerekmektedir.
- iii- Yurt dışı gündeliklerin TL cinsinden tahakkuku yapılırken, avans ödemesi yapılmamış ise, urtdışı gündeliklerinin Türk Lirası cinsinden tutarı, yabancı para cinsinden gündelik miktarının beyanname düzenleme tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca ilan edilen **döviz satış kuruyla** çarpılması suretiyle bulunması gerekmektedir.
- iv- Yabancı para cinsinden, müstahak olunan harcırah miktarının avans miktarından fazla olması halinde fazla olan kısım için, beyanname düzenleme tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca ilan edilen döviz satış kuru esas alınacaktır.
- v- Devlet memurlarına yurt dışı seyahatin ilk 10 günü için verilen gündelik tutarı %50 zamlı olarak ödendiğinden, istisna harcırahın hesaplanması sırasında bu durumun da dikkate alınması gerekmektedir.
- vi- Birden fazla ülkeyi kapsayan seyahatlerde, her ülke için ilgili olduğu gündelik tutarı kalış süresiyle orantılı olarak hesaplanması gerekmektedir.
- vii- Devlet memurlarında da olduğu gibi yurt dışında yatacak yer için ödenen ve belgelendirilen giderlerin, vergiden istisna edilen gündelik tutarlarının % 40'ını aşması halinde, aşan kısmın % 70'i ayrıca vergiden istisna edilerek ödenebilmektedir. Ancak ek olarak ödenecek bu tutar, vergiden istisna gündelik tutarının; I-III no'lu sütunlarında gösterilen unvanlarda bulunanlar için % 100'ünden, IV-VII no'lu sütunlarında gösterilen kadrolarda bulunanlar için % 70'inden fazla olamamaktadır.
- viii- Gündelik verilen personelin yurt içi ve yurt dışı seyahati ile ilgili yemek ve konaklama giderleri ayrıca belge karşılığında kendisine

ödenmesi ve bu belgeler gider veya maliyet olarak dikkate alınması halinde ise ödenen gündelik tutarının tamamının brütleştirilerek ücret olarak vergi matrahına dahil edilerek vergi hesaplanması gerekmektedir.

- ix-** Harcırahın 1/3'ü yatma, 2/3'ü de yemek giderlerine karşılık ödenmektedir.

Saygılarımızla...